

Mødet den 16. Oktober 1924.

(For lukkede Døre).

Fraværende: H. P. Salling.

1. (J. Nr. 48—1924). Sagen angaaende **Licitations-tilbud paa Murer- og Tømrerarbejdet ved Venne-lystpavillonens Udvidelse.** (B 1923—24, Side 233).

Forskønnelsesudvalget indstiller at overdrage Arbejdet til Tømrermester Bæk Jensen og Murer- mester R. B. Bromann, dog saaledes, at der ydes Murermester Bromann et Tillæg af Kr. 750 Kr. til den tidligere approberede Tilbudssum.

Kjeld Sørensen anbefalede Indstillingen. Tillæget skyldtes Arbejdslønnens Stigning siden i Foraaret.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 71—1924). Indstilling fra Byggeudvalget om **Optagelse af Prioritetslaan i Kommunens Ejendomme i Læssøesgade.**

Formanden erindrede om, at det havde været paa Tale at sælge Ejendommene, og i saa Fald var det nødvendigt at optage Laan deri, men der vilde jo blive et stort Kurstab. Der var dog ogsaa den Udvej, at selv om man optog Laan, kunde man vente med at sælge Obligationerne og se, om de muligvis vilde stige. Statsboligfonden havde bevilget 125000 Kr. til Ejendommene, hvilket var 1000 Kr. mere, end man havde paaregnet.

A n d r. C h r i s t e n s e n fandt det ikke strengt nødvendigt at prioritere Ejendommene, idet Kommunen selv kunde overtage Prioriteterne. Men hvis Obligationerne ikke solgtes foreløbig, skete der selvfølgelig ikke noget derved.

F o r m a n d e n svarede, at naar Ejendommene var takseret, og der forelaa Laanetilbud, vilde Sagen igen komme til Byraadet. Hvis Laanet blev optaget paa den Maade, maatte det jo alligevel opføres som saadan paa Regnskabet, men samtidig vilde Obligationerne jo være Aktiver.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 428—1924). Indstilling fra Sygehusudvalget om **Bevilling af 1000 Kr. til Vintørkursus for medicinske Studenter.**

M. C. F a l k anbefalede Indstillingen. Trangen og Lysten til at komme hertil var meget stor, idet der i Fjor til 12 Pladser var 43 Ansøgere. Disse Kursus vakte almindelig Opmærksomhed i videnskabelige Kredse, og det var sikkert klogt af Kommunen at opretholde dem.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 25¹⁶—1924). **Ansøgning om Fornyelse af Beværterbevilling i Hotel Phønix, Vestergade.**

Anbefalet af Bevillingsnævnet.

Anbefaledes.

5. (J. Nr. 25⁸—1924). **Andragende fra S. Boutrup om Beværterbevilling i Turisthotellet, Frederiksgade.**

Anbefalet af Bevillingsnævnet.

Anbefaledes.

6. (J. Nr. 25¹⁷—1924). **Andragende fra Restauratør C. Jørgensen, Café Ny Grand, Store Torv, om Tilladelse til at holde aabent til Kl. 12 Nat.**

Anbefalet af Bevillingsnævnet, dog kun indtil Udgangen af indeværende Aar og saaledes, at der for nævnte Periode betales forholdsvist Vederlag.

F o r m a n d e n oplyste, at naar man kun havde anbefalet det for i Aar, var Grunden, at Politi- og Beværtervedtægten skulde ændres i Henhold til den ny Beværterlov.

M. C. F a l k anbefalede at give Tilladelsen. Men naar Bevillingsnævnet havde anbefalet dette Andragende, var det uforstaaeligt, at man for en Tid siden nægtede et lignende Andragende fra Restauratør Jens Rasmussen, som ogsaa havde ført en særdeles pæn Beværtning i mange Aar.

F o r m a n d e n svarede, at hans Andragende ikke blev anbefalet, fordi hans Restauration laa i den Karré, hvor man søgte at lukke alle Beværtinger Kl. 11.

M. C. F a l k mente dog, at Bevillingen maatte gives til Manden og ikke til Karréen. Naar der førtes en pæn Beværtning, maatte Stedet være ligegyldigt.

F o r m a n d e n oplyste, at Restauratør Rasmussen selv havde skrevet under paa en Beklagelse over, at man lukkede de daarlige Beværtinger Kl. 11, idet de pænere Restaurationer saa blev overfyldt af et daarligt Publikum i den sidste Time. Men forøvrigt laa dette Spørgsmaal jo slet ikke for.

A. B i t s c h mente, man burde følge Bevillingsnævnet, for saa vidt der var Sikkerhed for, at Bevillingen kan tages tilbage. Der var selvfølgelig det kedelige Moment ved Sagen, at Andrageren selv var Medlem af Bevillingsnævnet.

M a r i u s G e e r t s e n syntes ikke, han skulde straffes af den Grund.

M. C. F a l k havde heller ikke tænkt sig, det skulde have nogen Indflydelse, men det var alligevel en underlig Forskel at gøre paa to fuldtud hæderlige Restauratører.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 416—1924). **Fastsættelse af Pension for Enken efter Mekaniker ved Vandværket O. Nielsen.**
Pensionen fastsattes til 1466,67 Kr. aarlig.
8. (J. Nr. 201—1924). **Andragender om Indflytnings-tilladelse.**

Fra Boligkontrollen forelaa følgende Indstilling:
Anbefalede Andragender.

1. J. Halkjær, Ørsted, Butik med tilhørende Lejlighed.
2. Montør G. P. J. Prehn, Næstved.
3. Staldforpagter E. N. Johansen, H. Guldbergs-gade Nr. 59.
4. Oscar Nielsen, Kolding.
5. Ingeniør H. W. Paustian, Riisskov.
6. Togbetjent M. M. Nielsen, Brande.
7. Skomager N. Jensen, Vinderup, Butik og Værksted.

Ikke anbefalede Andragender.

1. Maskinarbejder S. Weinreich, Viby.
2. Glarmester H. Brøtke, Aabyhøj.
3. Kapelmester H. B. Herlitschek, Thisted.
4. Barbermester K. Steffensen, Aabyhøj.
5. P. C. Aggersbjerg, Vinderup.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 201¹⁸⁷—1924). **Ansøgning fra J. S. Thomsen, der er indflyttet fra Glatved for at overtage en Forretning i Christiansgade Nr. 29, om at maatte blive boende i Byen.**

Boligkontrollen kan under de foreliggende Omstændigheder anbefale det ansøgte, men det henstilles, at der rejses Tiltale mod Ejeren, Murermester S. Rasmussen, for Overtrædelse af Boliglovgivningen.

S. Petersen oplyste, at det var et Fremlejeforhold, hvor den tidligere Lejer havde frem-

lejet til en udenbys. Værten troede ikke, han skulde have Tilladelse til Fremleje.

J. P e r r e g a a r d gjorde opmærksom paa, at den Mand, som nu spillede uvidende, havde været Medlem af Huslejenævnet, og han skulde dog kende de Ting, han havde med at gøre. Taleren anbefalede at følge Indstillingen, saa maatte det blive Politiets Sag, om Anklagen skulde rettes mod Ejeren eller mod den tidligere Lejer.

S. P e t e r s e n kunde godt forstaa, at Grundejerne var utilfredse med Huslejenævnene, naar deres Repræsentanter i Nævnene var saaledes.

A n d r. C h r i s t e n s e n mente, at fordi vedkommende havde siddet i Nævnet, kunde han godt være uvidende om de senere indførte Kontrolbestemmelser. Hvis det var et rent Fremlejeforhold, vedkom det ikke særlig Værten, og der syntes saa ikke at være megen Grund til Politianmeldelse. I det hele vilde det være rarest, hvis man kunde slippe for at være Angiver, og lade Politiet selv ordne saadanne Sager.

F o r m a n d e n bemærkede, at der ofte maatte indgives Politianmeldelser for Overtrædelser af Bygningslovene.

B e r n t J e n s e n meddelte, at det var et Fremlejeforhold, hvor Lejeren havde Ret til at sælge Forretningen; men Ejeren havde oprettet Kontrakt med den ny Lejer, saa Ansvar et hvilede paa ham. Anmeldelser skulde jo komme et Sted fra, og her syntes Boligudvalget at være nærmest.

S. P e t e r s e n fandt, at Jurister kunde fortolke en Lov paa alle mulige Maader. Før havde Overretssagføreren holdt paa, at saadanne Sager skulde sendes til Politiet, og nu holdt han lige paa det modsatte.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 27³⁹—1924). **Ansøgning fra Assistent Hammer-Hansen om Statslaan til et Byggeforetagende ved Lange Kochs Vej.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kan anbefale Andragendet overensstemmende med Stadsarkitektens Erklæring og paa Betingelse af, at Andrageren godtgør at eje 5000 Kr. og baandlægger Beløbet til Anvendelse til Byggeforetagendet.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 12¹³—1924). **Indstilling angaaende Tildeling af Aldersrente.**

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 400—1924). **Indstilling fra Skovudvalget om Øpsigelse af Lejemaalet for Ørneredepavilionen.** (Side 138).

M. Simonsen vilde gerne give en Oversigt over denne Sags Udvikling, begrundet paa, at der paa forrige Møde blev rettet saa stærke personlige Angreb paa Taleren, at man vanskeligt kunde finde nogen Baggrund derfor; men da baade Taleren og Flertallet i Byraadet hørte til et Parti, der havde Broderskab som Programforpligtelse, vilde Taleren ikke besvare Angrebene paa samme Maade. Den foreliggende Sag blev oprindelig rejst af Restauratør Fonnesby for et Par Aarsiden, idet han androg om forskellige Byggeforandringer, og Udvalget gik med dertil imod, at han betalte 10 % af Bruttoomsætningen i Leje. Dette Krav havde Byraadet ved Budgetbehandlingen for et Par Aarsiden drøftet og udtalt sin Tilslutning til, og Skovudvalget havde saa senere arbejdet paa at faa det gennemført. Hr. Fonnesby gik ind paa dette Krav, og Stadsarkitekten udarbejdede Overslag over Bygningsarbejdet til 22000 Kr.; men før man sendte Skovudvalgets Budget til Byraadet, spurgte Taleren endnu en Gang Hr. Fonnesby, om han

var indforstaaet med denne Ændring af Kontrakten. Da trak han sig pludselig tilbage og nægtede at gaa med dertil, hvorefter Udvalget tog Sagen af Budgettet. Kontrakten med Restauratøren kunde i Virkeligheden betragtes som en Forpagtningskontrakt, der udløb automatisk i Oktober 1924, men en Tilføjelse i Kontrakten ved Fornesbys Overtagelse af Lejemaalet gjorde Spørgsmaalet noget tvivlsomt, og han havde nu gjort gældende, at han ikke kunde opsiges uden til en Oktober Flyttedag. Men det var af Betydning for Kommunen at kunne skifte Lejer om Foraaret, og derfor ønskede man Opsigelsesspørgsmaalet klaret gennem en Dom. Forholdet derude havde aldrig været under Huslejeloven og kunde ikke bringes ind derunder; der havde ingen Lejeforbøjelse fundet Sted siden 1914, og hvorvidt det i Øjeblikket kunde komme ind under Lovens Kontrolbestemmelser var meget usandsynligt. Hvis Spørgsmaalet skulde afgøres, maatte det ske gennem Domstolene, og Udvalget havde derfor overgivet Sagen til sin juridiske Konsulent, Overretssagfører Andr. Christensen. Det eneste, der altsaa var Tale om, var at søge et tvivlsomt Kontraktspørgsmaal løst ad Rettens Vej, og at rette stærke Bebrejdelser mod Taleren af den Grund var at komme for langt ud. Hverken Værten eller hans Sagfører havde fundet paa at bringe Boligloven i Forbindelse med Spørgsmaalet; der var ikke Tale om nogen Opsigelse for Tiden, men kun en Afgørelse af Kontraktspørgsmaalet. Taleren havde ikke nogen personlig Interesse af, hvorledes Udfaldet af Sagen blev, og havde kun handlet saaledes for at varetage Kommunens Interesser; det vilde Taleren staa til Ansvar for, hvor som helst det blev krævet. Taleren vilde derfor anbefale at give

Udvalget denne Bemyndigelse til at faa Sagen afgjort ved Domstolene, som var den eneste Maade, hvorpaa Spørgsmaalet kunde løses, og man kunde ikke nægte at give Udvalget Bemyndigelsen, hvis man vilde varetage Kommunens Interesser.

M. C. F a l k vilde gerne gøre et Par Bemærkninger til Hr. Simonsens Udtalelse om, at hans Partifæller havde rettet stærke personlige Angreb imod ham. Taleren vidste ikke, hvor ømfindtlig Hr. Simonsen var, og hvor nær det gik ham til Hjerte, naar en Partifælle sagde sin Mening om om en Sag, men hvis dette ikke kunde tillades, saa var han for lidt garvet i det offentlige Liv. Selv om man tilhørte et Parti, der krævede Broderskab, saa var der ogsaa Frihed til at sige sin Mening, og der maatte ogsaa være Lighed mellem en Redaktør og Folketingsmand og et almindeligt Medlem af Byraadet. Taleren havde absolut ikke rettet personlige Angreb mod Hr. Simonsen i denne Sag, men blot anholdt den Maade, hvorpaa han forelagde Sagen i Byraadet, for af hans Ord fremgik, at man tilsigtede en Lejeforhøjelse, og at man af samme Grund havde gjort Skridt til Opsigelse af Restauratør Thürmann i »Salonen«. Senere indrømmede Hr. Leonhard Hansen det samme. Men man kunde nu en Gang ikke vedtage Kontrolbestemmelser og saa lade Kommunen være udenfor dem, og det var Anledningen til Talerens Kritik af Sagen. Nu drejede Hr. Simonsen Sagen i en helt anden Retning, end da han forelagde den første Gang; men naar det gjaldt Opsigelse, kom han ikke udenom Boligloven, og at der ikke var sket Forhøjelser siden 1914, var selvfølgelig fuldstændig ligegyldigt.

J. P e r r e g a a r d havde aldrig rettet noget personligt Angreb paa Hr. Simonsen, men kun

gjort opmærksom paa, hvor meningsløse disse Kontrolbestemmelser var, og denne Sag var ikke det eneste Eksempel derpaa. Men naar de en Gang var indført, maatte de naturligvis ogsaa gælde for Kommunen.

Bern t J e n s e n kunde ikke indse, der laa noget personlig Angreb paa Hr. Simonsen; det var naturligt, at man henvendte sig til ham som Formand i Udvalget, men han var tillige en af Ordførerne for Boligloven i Folketinget, og saa maatte man forudsætte, at han kendte Loven. Hr. Simonsens Forelæggelse af Sagen i Dag afveg betydeligt fra hans Udtalelser paa forrige Møde, hvor han talte om Lejeforhøjelse og Opsigelse, for det var ikke Huslejeloven uvedkommende, og at Loven ikke var gældende, fordi Værten ikke havde faaet Lejeforhøjelse siden 1914, var ganske ved Siden af; det var Tilfældet med flere andre Forretninger, der havde været udlejet paa Aaremaal, og de var ligesuldt underkastet Huslejeloven og de nugældende Kontrolbestemmelser. At lade Domstolene dømme angaaende Opsigelse til April eller Oktober, havde ingen som helst Interesse i Øjeblikket, naar Manden ikke kunde opsiges, og man maatte vel ogsaa antage, at Hr. Simonsen vilde stemme for en yderligere Forlængelse af Boligloven. Hr. Simonsen burde ærligt indrømme, at han var kommen lidt galt afsted.

M. S i m o n s e n fik det Indtryk, at flere af Medlemmerne ikke vilde forstaa Sagen; den laa imidlertid, som Taleren lige havde forklaret, og der var ikke Tale om nogen Opsigelse for Øjeblikket. Angaaende de personlige Angreb, saa havde man i hvert Fald stærkt fremhævet det mærkelige i, at Taleren som socialdemokratisk Ordfører ved Boligloven vilde fremlægge et saadant

Forslag; det var en Udtalelse, som var lige til at læse op paa et Vælgermøde.

A. Bitsch havde egentlig ikke noget imod at faa en principiel Afgørelse af Spørgsmaalet, men det havde ingen som helst Betydning, saa længe Kontrolbestemmelserne bestod. Et Flertal af Byraadet vedtog i Foraaret, at de skulde være gældende i Kommunen; men f. Eks. Hr. Perregaard benyttede enhver Lejlighed til at udtale, hvor daarlige og meningsløse de var, og Hr. Simonsen havde udtalt en lignende Kritik derover (M. Simonsen: Nej!). Ved saadanne Angreb blev Kontrolnævnets Stilling efterhaanden saa vanskelig, at man hellere maatte stille Forslag om at ophæve det, ellers vilde Talerens Virksomhed i Nævnet i hvert Fald høre op.

Andr. Christensen syntes ikke, der var Grund til saa megen Larm her. I Virkeligheden var der ingen egentlig Strid mellem Skovudvalget og Værten, og det Skridt, Udvalget havde foretaget til Sagsanlæg, var sket efter Aftale med Værtens Repræsentant for at faa Tvivlsspørgsmaalet afgjort. Ligeledes var Parterne enige om at foretage en formel Opsigelse for at faa Sagen prøvet ved Domstolene, og saa kunde man vist rolig se bort fra Boligkontrol og Hnslejebestemmelser i den Forbindelse.

Niels Barnow bekræftede Hr. Simonsens Udtalelser om, at Værten egentlig var gaaet ind paa de 10 % Afgift, men i sidste Øjeblik sprang fra, og det var derfor naturligt at opsigte ham til det tidligst mulige Tidspunkt. Angaaende Restauratør Thürmann, saa havde han vist overtraadt sin Kontrakts Bestemmelser ved ikke at bo i Restaurationen.

V a l d. P e d e r s e n bemærkede, at han ikke havde boet der i mange Aar, men naar det var tolereret af Kommunen saa længe, kunde man næppe hænge sig derpaa. Taleren var enig med Skovudvalget i, at det var rigtigst at faa Kontraktspørgsmaalet afgjort, inden Kontrolbestemmelserne ophører, ellers vilde det trække for længe ud; men Skovudvalget kunde have sparet Byraadet for denne Diskussion, hvis Hr. Simonsen havde undladt at sige noget om Sagen.

J. P e r r e g a a r d repræsenterede et Fag og en Virksomhed, der maatte tjene Brødet ved Byggeri, medens Hr. Bitsch hørte til dem, der fik deres Løn af Staten; derfor kom man til at se forskelligt paa dette Forhold.

S. P e t e r s e n mente, man skulde have søgt Sagen afgjort, mens Nævnet bestod, saa kunde Retsagen være sparet. Selv om Hr. Perregaard tilhørte et Byggefag, saa var han ogsaa Medlem af Aarhus Byraad og maatte respektere Byraadets Vedtagelser. Der var ingen Grund for Hr. Simonsen til at tage saa højtideligt paa Sagen, han skulde blot have forelagt den lidt anderledes første Gang.

M. C. F a l k sluttede sig hertil. Hr. Simonsen havde ingen Anledning til at beskylde en Del Medlemmer for at rette personlige Angreb, fordi man havde talt imod den Maade, hvorpaa han forelagde Sagen. At Overretssagføreren som Skovudvalgets Konsulent tog dettes Parti, var jo forstaaeligt, men han indrømmede sidste Gang, at Spørgsmaalet var meget tvivlsomt. Derfor var det meningsløst at paaføre Kommunen en Udgift, som var ganske unødvendigt for Øjeblikket.

J. P e r r e g a a r d havde fulgt sit Parti, men

Selvopholdelsesdriften tvang Byggefagene til at protestere mod den Slags Lovmageri.

Med 8 Stemmer mod 4 vedtoges det at bemyndige Skovudvalget til at søge Domstolenes Afgørelse af, hvorvidt Kontrakten kan opsiges til en April eller Oktober Flyttedag.
